

Sygn. akt I ACa 784/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik <u>SSA Teresa Rak</u>
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. F. i Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej M. w K. reprezentowanej przez Z. P. i M. S.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. przy interwencji ubocznej A. B., Z. F., B. F., M. G., B. P., S. B., J. Ł., J. N. i J. T.

o ustalenie nieistnienia uchwał ewentualnie o ich uchylenie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 23 marca 2012 r. sygn. akt I C 1731/10

prostując oczywistą omyłkę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zawarte w nim określenie przedmiotu sprawy „o stwierdzenie nieważności uchwał ewentualnie o ich uchylenie” zastępuje słowami „o ustalenie nieistnienia uchwał ewentualnie o ich uchylenie” – oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 784/12

UZASADNIENIE

Powodowie – Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. i M. F. domagali się stwierdzenia, że uchwały podjęte na Walnym Zgromadzeniu zwołanym na dzień 22 września 2010 roku, kontynuowanym po przerwie w dniu 20 października 2010 roku w sprawie rozszerzenia porządku obrad, a następnie o odwołaniu członków Rady Nadzorczej i o wyborze członków Rady są nieistniejące z powodu ich nieważności z mocy prawa, ewentualnie o uchylenie tych uchwał.

Na uzasadnienie powodowie wskazali, że na dzień 22 września 2010 roku Zgromadzenie zostało zwołane z określonym porządkiem obrad. Porządek ten w trybie statutowym został uzupełniony i podany członkom do wiadomości. W trakcie

obrad członkowie Spółdzielni zawnioskowali zmianę porządku obrad i dodanie punktów dotyczących odwołania i wybory Rady Nadzorczej. Zebranie było kontynuowane w dniu 20 października 2010 roku i wówczas podjęto uchwały o odwołaniu i wyborze członków Rady Nadzorczej, czyli uchwały w sprawach, które nie były objęte porządkiem obrad, zgodnie zaś z przepisami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych zgromadzenie może podejmować uchwały tylko w sprawach objętych porządkiem obrad. Uchwała sprzeczna z ustawą jest zaś nieważna.

Strona pozwana SM (...) w K. przyznała fakt zwołania walnego zgromadzenia na dzień 22 września 2010 roku z określonym porządkiem obrad. W trakcie posiedzenia członkowie spółdzielni wystąpili o uzupełnienie porządku obrad i dodanie punktów dotyczących odwołania i wyboru rady nadzorczej. Strona pozwana wskazywała, że jest to niemożliwe, bowiem jest sprzeczne z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych i prawem spółdzielczym, a także ze statutem spółdzielni, zastrzeżeń tych jednak nie uwzględniono i wprowadzono do porządku obrad dodatkowe punkty. Dokonano odwołania członków Rady Nadzorczej i powołania nowych. Strona pozwana przyznała, że w sytuacji, gdy sprawy odwołania i wyboru nie umieszczono w porządku obrad, uchwały w tym zakresie są niezgodne z obowiązującym prawem i stwarzają sytuację niestabilności w pracy organów spółdzielni, stąd zgodziła się ze stanowiskiem zarządu, że zaskarżone uchwały zostały podjęte niezgodnie z prawem. Ostatecznie Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w K. reprezentowana przez pełnomocnika E. O. uznała żądanie.

Interwienienci uboczni poparli pozew i podnieśli, że dążyli do zgodnego z przepisami umieszczenia w porządku obrad spraw o istotnym znaczeniu dla oceny aktualnej sytuacji spółdzielni. Szczególnie istotną kwestią była zaś ocena pracy Rady Nadzorczej i jej poszczególnych członków oraz ewentualne zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej. Zarząd jednak nie wprowadził do porządku obrad tych kwestii, chociaż skierowali do Zarządu Spółdzielni żądanie umieszczenia w porządku obrad Walnego Zgromadzenia punktów dotyczących „oceny pracy członków Rady Nadzorczej oraz odwołania ze składu RN członków, którzy uzyskują negatywną ocenę ich pracy”. Na skutek tego żądania Zarząd w dniu 8 września 2010 roku uzupełnił porządek obrad Walnego Zgromadzenia wprowadzając punkt o treści: „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji”, co odbiegało od treści zawartej w żądaniu członków Spółdzielni. Interwienienci podali też, że na Walnym Zgromadzeniu w dniu 22 września 2010 roku został zgłoszony wniosek o poszerzenie porządku obrad. Wniosek poparło 340 z 380 członków Spółdzielni biorących udział w Zgromadzeniu. O odwołaniu 9 członków Rady Nadzorczej i powołaniu 10 nowych członków zdecydowano w drugiej części obrad w dniu 22 października 2010 roku.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Krakowie powództwo oddalił.

Rozstrzygnięcie oparł Sąd na następujących okolicznościach niespornych i ustaleniach faktycznych.

Pismem z dnia 29 lipca 2010 roku członkowie SM (...) zwrócili się do Zarządu Spółdzielni o zwołanie Walnego Zgromadzenia Członków w trybie § 109, 110, 111 Statutu Spółdzielni w terminach określonych w Statucie. W uzasadnieniu tego żądania wskazano na negatywne konsekwencje dla członków Spółdzielni wynikłe z wprowadzenia indywidualnego rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania bez należytego przygotowania przez Zarząd i Radę Nadzorczą oraz konieczność dokonania krytycznej oceny pracy Rady Nadzorczej X kadencji i wyciągnięcie konsekwencji służbowych w stosunku do jej członków, którzy nie dopełnili obowiązków wynikających ze statutu Spółdzielni. Zawnioskowano, by w porządku obrad zamieszczono punkt „ocena pracy Rady Nadzorczej X kadencji oraz odwołanie członków tej Rady, którzy w sposób szczególny ponoszą odpowiedzialność za działanie na szkodę członków spółdzielni a także wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej wynikające z realizacji punktu o odwołaniu”. W piśmie z dnia 9 sierpnia 2010 roku skierowanym do Rady Nadzorczej członkowie Spółdzielni w uzupełnieniu wniosku zawarli wstępną ocenę pracy członków Rady Nadzorczej z imiennym wskazaniem członków Rady, wobec których stawiane są zastrzeżenia nienależytego wywiązywania się z podstawowych obowiązków działania w interesie Spółdzielni oraz projekty uchwał, które powinny być objęte porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia, a mianowicie: projekt czterech uchwał w sprawie rozliczania c.o. oraz projekt uchwały w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej. W dalszym ciągu wskazywano na negatywne skutki wprowadzonego systemu rozliczeń za centralne ogrzewanie jako na przyczynę zwołania Walnego Zgromadzenia.

W dniu 1 września 2010 roku Zarząd Spółdzielni powiadomił o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej na dzień 22 września 2010 roku z porządkiem obrad obejmującym: otwarcie zebrania; wybór prezydium zebrania; przyjęcie porządku obrad; wybór komisji mandatowej, skrutacyjnej i wniosków; omówienie spraw związanych z rozliczeniem centralnego ogrzewania; dyskusję, przedstawienie protokołu Komisji Wniosków i przyjęcie wniosków oraz zakończenie obrad.

W dniu 2 września 2010 roku członkowie Spółdzielni zwrócili się do Zarządu z żądaniem wniesienia do porządku obrad Walnego Zgromadzenia w dniu 22 września 2010 r. punktów: oceny pracy Rady Nadzorczej X kadencji oraz odwołania członków Rady, którzy w sposób szczególny ponoszą odpowiedzialność za działanie na szkodę członków Spółdzielni oraz wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej. Ponieważ odmówiono umieszczenia w porządku obrad zawnioskowanych spraw, S. B. – członek Spółdzielni złożył wniosek, w którym zażądał wprowadzenia do porządku obrad Walnego Zgromadzenia uzupełnienia pkt. 6 porządku obrad o ocenę pracy Rady Nadzorczej i jej poszczególnych członków; przeprowadzenie głosowania w sprawie odwołania członków RN, którzy uzyskują negatywną ocenę ich pracy; odwołanie ze składu RN członków, którzy w wyniku głosowania otrzymali co najmniej 2/3 głosów za odwołaniem oraz o wybór uzupełniający nowych członków RN w miejsce odwołanych. Wskazał, że nieumieszczenie zawnioskowanych spraw w porządku obrad stanowi naruszenie praw członków Spółdzielni i obowiązków zarządu.

W dniu 8 września 2010 roku Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) zawiadomił o dodaniu do porządku obrad następującego punktu: „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji”.

W następstwie tego S. B., M. S. i T. D. pismem z dnia 9 września 2010 roku zwrócili się do Krajowej Rady Spółdzielczej W W. z prośbą o interwencję. Do pisma tego dołączona została opinia radcy prawnego Spółdzielni, stwierdzająca, że żądania zawarte w pismach członków Spółdzielni nie wymagają umieszczenia w porządku obrad Walnego Zgromadzenia ze względu na fakt, że zgłaszane wnioski nie dotyczą projektu uchwał jak również nie są uchwałami, których podjęcie leży w kompetencji Walnego Zgromadzenia. Radca prawny wskazał, że proponowane uzupełnienie porządku obrad winno być złożone w formie wniosków na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia w dniu 22 września 2010 roku. W odpowiedzi Krajowa Rada Spółdzielcza stwierdziła, że nie ma uprawnień stanowiących, ani nadzorczych wobec SM (...), która jest samodzielnym podmiotem gospodarczym, jak również, że nie może wypełniać roli arbitra w sporach pomiędzy Spółdzielnią i jej członkami.

Walne Zgromadzenie zwołane na dzień 22 września 2010 roku i kontynuowane po przerwie w dniu 20 października 2010 podjęło uchwałę nr 1/2010, którą zatwierdziło odwołanie członków Rady Nadzorczej: T. K., A. R., E. S., M. S., B. B., E. O., S. L., D. M. i L. P. oraz uchwałę nr 2/2010, którą zatwierdziło wybór nowych członków Rady Nadzorczej A. B., S. B., Z. F., B. F., M. G., J. Ł., J. N., B. P., Z. S. i J. T.

Za przyjęciem uchwały nr 1/2010 głosowało 175 członków, 8 głosowało przeciwko, a za przyjęciem uchwały 2/2010 głosowało 82 członków, 1 był przeciwko.

Dokonując oceny prawnej uznał Sąd, że powództwo na uwzględnienie nie zasługuje. Zgodnie z art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. § 3 tego przepisu stanowi zaś, że uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Z powództwem o uchylenie uchwały może wystąpić każdy członek spółdzielni lub zarząd.

Wskazał Sąd, że strona powodowa jako podstawę swojego roszczenia podała art. 42 ustawy prawo spółdzielcze oraz art. 8³ ust 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Ten ostatni przepis stanowi, że walne zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanym do wiadomości członków w terminach i w sposób określony w ustawie. Postanowienie to znalazło się w § 113 ust. 1 statutu Spółdzielni, który również stanowi, że Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanym do wiadomości członków Spółdzielni w sposób i w terminach określonych w § 110 i § 111 Statutu.

Stwierdził Sąd Okręgowy, że dosłowne i formalistyczne rozumienie zamieszczonego w porządku obrad sformułowania „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji” prowadzi do podzielenia stanowiska powodów, że sformułowanie to nie byłoby wystarczające do przeprowadzenia głosowania w sprawie zmiany składu Rady, a zatem stanowiłoby uchybienie formalne uzasadniające uchylenie uchwały jako podjętej z naruszeniem przepisów. Jednakże zdaniem Sądu takie literalne rozumienie przepisu w realiach rozpoznawanej sprawy sprzeczne byłoby z zasadami prawa spółdzielczego - działaniem Spółdzielni w interesie i na rzecz swoich członków. Użyte sformułowanie jest nieostre i nieprecyzyjne – zasady doświadczenia życiowego wskazują jednak, że dyskusja zazwyczaj ma na celu wyciągnięcie jakichś wniosków, czy też docelowo konsekwencji, a zatem Zarząd mógł zakładać, że po przeprowadzeniu dyskusji i po ewentualnej negatywnej ocenie funkcjonowania Rady Nadzorczej zostaną podjęte stosowne działania o charakterze formalnym, co też się stało. To Zarząd uzupełniając na wniosek członków porządek obrad zniekształcił ich intencję, a co najmniej jej nie wyjaśnił, skoro w pismach kierowanych do Zarządu grupa członków domagała się umieszczenia w porządku obrad Walnego Zgromadzenia punktów dotyczących „oceny pracy członków Rady Nadzorczej oraz odwołania ze składu RN członków, którzy uzyskują negatywną ocenę ich pracy”. Określenie „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji” było na tyle nieostre że mogło zostać wypełnione treścią na Walnym Zgromadzeniu członków w dniu 22 września 2010 roku zgodnie ze statutem, co nastąpiło.

Podkreślił nadto Sąd, że zarzuty formalne mogą być podstawą uchylenia uchwały, tylko wówczas, gdy wadliwość proceduralna miała lub mogła mieć wpływ na treść uchwały. Nadmiernie sformalizowana interpretacja przepisów dotyczących działania walnego zgromadzenia mogłaby doprowadzić wręcz do paraliżu ich czynności, a w konsekwencji do uniemożliwienia realizacji celu jakiemu służą. Zwrócił Sąd uwagę, że uchwały będące przedmiotem niniejszego postępowania podjęte zostały przeważającą większością głosów, a zatem to sami członkowie Walnego Zgromadzenia usankcjonowali treść przedmiotowych uchwał i podważanie ich skuteczności tylko z powodu użycia przez Zarząd Spółdzielni nieprecyzyjnego określenia w porządku obrad, podważałoby sens funkcjonowania Walnego Zgromadzenia jako swobodnie wyrażonej, w demokratyczny sposób - woli członków zrzeszonych w Spółdzielni. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zaszła żadna z przesłanek przewidzianych w art. 42 § 2 i § 3 ustawy prawo spółdzielcze, która uzasadniałaby uchylenie wymienionych uchwał, powód zaś nie wykazał, by którekolwiek ze wskazanych naruszeń miało miejsce.

Stwierdził też Sąd, że stosownie do art. 213 § 2 kpc związany jest uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W niniejszej zaś sprawie uznanie powództwa jest sprzeczne z prawem, bowiem stanowiska stron procesu zmierzały do uchylenia uchwał które wbrew twierdzeniom pozwu nie są wadliwe.

Wyrok zaskarżyli powodowie. Zarzucili naruszenie prawa procesowego, a to art. 328 § 2 kpc poprzez nie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i nie przytoczenie przepisów prawa, na których wyrok oparto, art. 233 § 1 kpc przez dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na przyjęciu, że określenie „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji” było na tyle nieostre. Że mogło zostać wypełnione treścią na Walnym Zgromadzeniu członków w dniu 22 września 2010 roku zgodnie ze statutem, sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału polegającą w szczególności na błędnym ustaleniu, że zaskarżone uchwały Walnego Zgromadzenia nie naruszają interesu Spółdzielni. Zarzucili także naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, a w szczególności art. 8³ ust. 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Wnieśli powodowie o zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że Sąd ustali nieważność uchwały o rozszerzeniu porządku obrad Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 22 września 2010 roku, chwały o odwołaniu członków Rady Nadzorczej oraz uchwały o wyborze nowych członków Rady Nadzorczej podjętych w dniu 20 października 2010 roku, ewentualnie uchyli wymienione uchwały oraz o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni na rzecz strony powodowej i powódki kosztów postępowania apelacyjnego. Ewentualnie wnieśli powodowie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Podkreślili powodowie, że fundamentalny

charakter ma zasada, że uchwały mogą zapadać tylko w sprawach objętych porządkiem dziennym podanym do wiadomości członków na pewien czas przed walnym zgromadzeniem.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja na uwzględnienie nie zasługuje, aczkolwiek z przyczyn innych niż te, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji.

Poza sporem pozostaje ciąg zdarzeń, które poprzedziły Walne Zgromadzenie Członków spółdzielni odbyte w dniach 22 września i 20 października 2010 roku. W szczególności wspomnieć należy, że Walne Zgromadzenie zwołane zostało na wniosek członków spółdzielni w trybie § 109, 110, 111 Statutu Spółdzielni. Składając wniosek o zwołanie Walnego Zgromadzenia członkowie Spółdzielni domagali się by w porządku obrad zamieszczono punkt „ocena pracy Rady Nadzorczej X kadencji oraz odwołanie członków tej Rady, którzy w sposób szczególny ponoszą odpowiedzialność za działanie na szkodę członków spółdzielni a także wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej wynikające z realizacji punktu o odwołaniu”. Zarząd Spółdzielni zwołał Zgromadzenie na dzień 22 września 2010 roku i powiadomił o tym członków podając porządek obrad, którym objęte było otwarcie zebrania; wybór prezydium zebrania; przyjęcie porządku obrad; wybór komisji mandatowej, skrutacyjnej i wniosków; omówienie spraw związanych z rozliczeniem centralnego ogrzewania; dyskusja, przedstawienie protokołu Komisji Wniosków i przyjęcie wniosków oraz zakończenie obrad. W dniu 2 września 2010 roku członkowie Spółdzielni ponowili swój wniosek o umieszczenie w porządku obrad punktów dotyczących oceny pracy Rady Nadzorczej X kadencji oraz odwołania członków Rady, którzy w sposób szczególny ponoszą odpowiedzialność za działanie na szkodę członków Spółdzielni oraz wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej. Ostatecznie do porządku obrad dodano punkt „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji”

W dniu 22 września 2010 roku Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o uzupełnieniu porządku obrad o punkty dotyczące odwołania członków Rady Nadzorczej i powołanie nowych członków Rady, zaś w drugiej części Zgromadzenia w dniu 20 października 2010 roku podjęło ono uchwały o odwołaniu członków Rady Nadzorczej: T. K., A. R., E. S., M. S. (3), B. B., E. O., S. L., D. M. i L. P. oraz wyborze nowych członków w osobach A. B., S. B., Z. F., B. F., M. G., J. Ł., J. N., B. P., Z. S. i J. T..

Powyższe ustalenia Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za swoje.

Spór w niniejszej sprawie nie dotyczy więc samych faktów, a oceny czy Walne Zgromadzenie uprawnione było do uzupełnienia porządku obrad. Sporne pozostaje też czy znajdujący się w porządku obrad punkt: „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji” oznaczał także prawo do podjęcia uchwał w przedmiocie odwołania i powołania członków Rady Nadzorczej. Wskazać przy tym należy, że ta ostatnia kwestia stanowiła ocenę Sądu jaką treść należy nadać istniejącemu zapisowi w porządku obrad, a nie ustalenie faktu, stąd podnoszony w tym przedmiocie zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc nie mógł odnieść skutku.

Podziela przy tym Sąd Apelacyjny stanowisko, że wspomnianemu zapisowi w porządku obrad nie można było nadać takiej treści jak to uczynił Sąd Okręgowy i rozumienie tego zapisu nie może być oceniane z punktu widzenia intencji członków Spółdzielni wnioskujących o zwołanie Walnego Zgromadzenia. Zapis porządku obrad musi być bowiem jasny dla wszystkich, stąd przede wszystkim kierować należy się jego literalnym brzmieniem. Skoro więc w porządku obrad zapisano punkt „dyskusja na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej X kadencji” to tylko tak należy go rozumieć, niezależnie od tego jakie były intencje wnioskujących i czy zostały one przez Zarząd Spółdzielni uwzględnione przy tworzeniu porządku obrad.

Zatem, zdaniem Sądu Apelacyjnego zaproponowany porządek obrad (po uzupełnieniu) nie obejmował podjęcia uchwał w przedmiocie odwoływania i powoływania członków Rady Nadzorczej, co oznacza, że Walne Zgromadzenie nie miało prawa podejmować uchwał w tym przedmiocie, a mogło się ograniczyć tylko do dyskusji na temat funkcjonowania Rady Nadzorczej.

Zgodnie z przepisem art. 8³ ust. 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych walne zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanym do wiadomości członków w terminach i w sposób określony w ustawie. Przepis ten wyraża zasadę, że uchwały mogą zapadać tylko w sprawach, które są objęte porządkiem obrad. Zasadę tę zawierały także wcześniejsze ustawy regulujące sprawy spółdzielczości w tym ustawa z dnia 17 lutego 1961 roku o spółdzielniach i ich związkach oraz ustawa z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze, a także ustawa z 1920 roku o spółdzielniach. Zasada ta w polskim ustawodawstwie jest więc utrwalona i od szeregu lat niezmienna. Przepis utrzymuje zasadę, że zgromadzenie nie może podejmować uchwał w sprawach wprowadzonych do porządku obrad na skutek wniosku zgłoszonego na walnym zgromadzeniu.

Nie budzi też wątpliwości Sądu, że cytowany przepis ma charakter bezwzględnie obowiązujący. Oznacza to, że Walne Zgromadzenie może obradować i podejmować uchwały tylko w sprawach, które objęte zostały porządkiem obrad, o którym przez Zgromadzeniem zostali powiadomieni członkowie zgromadzenia. Oznacza to także, że w trakcie zgromadzenia porządek obrad nie może być uzupełniany. W konsekwencji rozszerzenie porządku obrad i podjęcie uchwał w sprawach, o które porządek obrad został uzupełniony stanowi naruszenie bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 8³ ust. 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Zgodnie z przepisem art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. § 3 tego przepisu stanowi natomiast, że uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały może każdy członek spółdzielni (§ 4).

Zatem podjęte w dniu 20 października 2010 roku przez Walne Zgromadzenie uchwały w przedmiocie odwołania członków Rady Nadzorczej i wyboru nowych jej członków jako sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym przepisem zakazującym podejmowania uchwał w sprawach nie objętych porządkiem obrad, o którym członkowie zostali powiadomieni są nieważne. Przy czym nieważność ta ma charakter bezwzględny ze skutkiem od chwili podjęcia uchwały.

Zarzucając sprzeczność uchwały z konkretnym przepisem ustawy strona powinna domagać się ustalenia (stwierdzenia) nieważności uchwały, a podstawą takiego żądania jest przepis art. 189 kpc, co oznacza, że zgłaszając takie żądanie powód musi wykazać, że posiada interes prawny w domaganiu się ustalenia nieważności uchwały.

Tymczasem w niniejszej sprawie żądanie ustalenia nieważności uchwały pojawia się dopiero w apelacji, na tym zaś etapie zmiana żądania jest przecież niedopuszczalna. Przypomnieć należy, że w pozwie powodowie zgłosili żądanie stwierdzenia, że uchwały podjęte na Walnym Zgromadzeniu zwołanym na dzień 22 września 2010 roku, kontynuowanym po przerwie w dniu 20 października 2010 roku w sprawie rozszerzenia porządku obrad, a następnie o odwołaniu członków Rady Nadzorczej i o wyborze członków Rady są nieistniejące z powodu ich nieważności z mocy prawa, ewentualnie domagali się uchylenia tych uchwał. Z kolei na rozprawie w dniu 13 stycznia 2012 roku powodowy zarząd poprzez swoich członków oświadczył, że potwierdza żądanie pozwu domagając się unieważnienia wymienionych uchwał. Żadne ze zgłoszonych żądań nie może być uznane za żądanie ustalenia, że uchwały są nieważne, a tylko tak sformułowane żądanie zasługiwałoby w niniejszym procesie na uwzględnienie. Nie sposób bowiem przyjąć, że uchwała nie istnieje, skoro została podjęta przez organ spółdzielni uprawniony do podejmowania uchwał. Nie można też uchwał unieważnić czyli pozbawić je ważności, skoro nigdy przymiotu ważności nie posiadały. Żądania unieważnienia uchwał nie można utożsamiać z żądaniem stwierdzenia nieważności (ustalenia nieważności). Unieważnienie uchwał stworzyłoby nowy stan prawny, a wyrok miałby charakter konstytutywny. Ustalenie nieważności ma zaś charakter deklaracyjny – potwierdza stan bezwzględnej nieważności, która istnieje od momentu podjęcia uchwały sprzecznej z ustawą.

Nie znajduje Sąd również podstaw do uwzględnienia żądania uchylenia zaskarżonych uchwał jako sprzecznych z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzących w interesy spółdzielni albo mających na celu pokrzywdzenie jej członka. Żądanie takie nie może zostać uwzględnione pomimo tego, że uchwała jest również

sprzeczna ze statutem, znajduje się w nim bowiem postanowienie odpowiadające treści art. 8³ ust. 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Uchylenia uchwały można się bowiem domagać tylko w przypadku nieważności względnej. Zatem w przypadku zbiegu podstaw z art. 42 § 2 i 3 prawa spółdzielczego pierwszeństwo ma nieważność bezwzględna będąca wynikiem sprzeczności uchwały z ustawą. Oznacza to, że sprzeczność uchwały ze statutem może stanowić podstawę uchylenia uchwały tylko wówczas, gdy nie jest ona równocześnie sprzeczna z ustawą. Ustawa sprzeczna z prawem jest bowiem nieważna z mocy prawa, co może być tylko przedmiotem ustalenia, przy spełnieniu przesłanki istnienia interesu prawnego w tym ustaleniu. Żądanie uchylenia takiej uchwały jest zaś bezprzedmiotowe. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 listopada 2010 roku IV CSK 269/10 LEX nr 707917).

Skoro więc powodowie nie domagali się ustalenia, że podjęte w dniu 20 października 2010 roku przez Walne Zgromadzenie uchwały w przedmiocie odwołania i powołania członków Rady Nadzorczej są nieważne ich inne żądania dotyczące tych uchwał nie mogły zostać uwzględnione. W takiej sytuacji też, skoro nie zgłoszone zostało żądanie ustalenia nie było podstaw do rozważania interesu prawnego powoda o jakim mowa w art. 189 kpc.

Sąd Okręgowy zatem oddalając powództwo, jakkolwiek wadliwie dokonał oceny prawnej, to rozstrzygnięcie odpowiada prawu, co uzasadnia oddalenie apelacji.

W kontekście powyższego stwierdzić też należy, że istotnie uznanie powództwa było sprzeczne z prawem, co oznacza że Sąd nie był tym uznaniem związany (art. 213 § 2 kpc).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.